

Hvorfor Arbeiderpartiet burde være mot tredje rullebane på Gardermoen

Dette notatet oppsummerer ulike grunner til at Arbeiderpartiet burde stille seg mot en utbygging av tredje rullebane. Det har blitt lagt særlig vekt på å finne argumenter som kan passe ulike fylkeslag.

Nøkkelord i kommunikasjon: usikker fremtid, lokal motstand, fly er klimaversting, Heathrow og grønne arbeidsplasser.

En rullebane er problematisk fordi:

- Føre til nedbygging av 3500 dekar verdifull matjord (tilsvarer mer enn 430 fotballbaner). I tillegg vil det ødelegge viktige og sjeldne landskapsvernområder lokalt.
- Rullebanen skal ikke bygges for å sikre eller styrke regional mobilitet innad i landet, men er ment til feriereiser, turisme og varetrafikk over lange avstander.
- Gardermoen ligger over Norges største grunnvannsmagasin. Miljøvirkningen av en tredje rullebane kan være stor.

Utbyggingen vil føre til økt klimautslipp

- Norge har signert Paris-avtalen og skal oppfylle EUs klimamål. Ved en utbygging vil det føre til en øking av Norges klimagassutslipp.
- Arbeiderpartiet har en del gode tiltak på hvordan grønn teknologi vil senke Co2-utslippene i flybransjen. Med en tredje rullebane vil de positive miljøeffektene spises opp ved flere daglig flyavganger.
- En 3. rullebane vil gi åtte prosent høyere utslipp fra Gardermoen lufthavn enn situasjonen uten, og de vil øke med seks prosent fra 2030 til 2050. Uten en 3. rullebane vil utslippene reduseres med to prosent i samme periode.¹
- Wien, Berlin og Storbritannia har sagt sa nei til ny rullebane

Folkevilje, folkehelse og demokratiet blir satt til side

- Den er stor motstand av prosjektet i kommunene som vil bli direkte rammet av rullebanen. Her har flere Arbeiderpartilag i fylket og berørte kommuner tatt til ordet mot utbyggingen.²

¹ Stortinget: "Spørsmål til samferdselsministeren", [Skriftlig svar](#), 1/2018

² Hva [AP Ullensaker](#) og [Viken fylkeskommune](#) har gått inn for.

- Andre større infrastrukturprosjekter i Norge må gjennom en konseptvalgutredning (KVU) for å kartlegge samfunnsnyttene og vise til hvilke løsninger som er mest hensiktsmessig. En tredje rullebane er unntatt denne regelen, siden den etter planen skal være fullfinansiert av Avinor. En tredje rullebane kan også bygges uten et stortingsvedtak, til tross for at Avinor er heleid av staten.
- Vil påvirke beboerne i nærområdene.
 - Støy fra fly som letter og lander på Gardermoen medfører betydelige plager for de som bor i støysonen. I tillegg vil mer veitrafikk til og fra flyplassen gi ytterligere lokale miljøulemper i form av støy, svevestøv osv.
 - Flere husstander kan havne i rød støysoner (størst støybelastning).³ Med en utbygging vil en eventuelt flytting føre til tap av flere milliarder i form av innløsning og eiendomsforringelse.

En trussel for fremtidige arbeidsplasser

- En satsning på grønn omstilling er en satsning på fremtidige arbeidsplasser. Undersøkelse⁴ viser at Norge kan skape 75.000 grønne jobber innen 2025.
- Flere unge ønsker å jobbe i bedrifter med bærekraftsansvar og miljøfokus⁵.
- Ved å bruke penger på en utbygging går en glipp av å investere i andre miljøvennlige arbeidsplasser. Et klart eksempel er jordbruket og transportsektoren.

Utbygging vil være en risikabel investering.

- Den foreløpige prisrapporten på rullebanen er 19 milliarder kroner. I tillegg kommer investeringene i ytterligere terminalutvidelser, til flere milliarder.
- Utbyggingen forutsetter at OSL Gardermoen blir en hovedflyplass i Norden, med stor pågang. Dette konkurrerer med flyplasser i Sverige og Danmark også om, og det er ikke gitt at OSL Gardermoen vil vinne konkurransen. Da vil ikke behovet for den være like stort og mye av investeringene være tapt.
- I en tid der flere og flere personer har miljø og klima som kampsak, kan en stille spørsmål ved hvorvidt en tredje rullebane er riktig investering.
 - En slik investering vil redusere politikernes vilje til å iverksette nødvendige miljøtiltak og satse på jernbanen som alternativ til fly på kortere distanser.

³ <https://www.ullensaker.kommune.no/publisert-innhold/teknisk-og-eiendom/ny-rullebane-pa-gardermoen/rod-og-gul-stovsone/>

⁴ BCH og NHO: Green Leadership, rapport. 01/2017. [En for Vestland Menon Economics.](#)

⁵ NHO: [Næringslivets perspektivmelding](#), 2018.

- Lagmannsretten i Storbritannia slo fast februar 2020 at avgjørelsen om å bygge en ny rullebane på Heathrow flyplass i London er i strid med Parisavtalen⁶.

Nordmenn er allerede verdensmestere på å fly

- 5,1 millioner nordmenn flyr like mye som 50 millioner europeere.⁷
- Tre av Europas seksten mest trafikkerte flyruter er norske innenlandsruter (Oslo–Trondheim, Oslo–Bergen og Oslo–Stavanger)⁸. Disse strekningene finnes det gode reisemuligheter for tog.

⁶ <https://www.nrk.no/urix/klimadom-sier-nei-til-tredje-rullebane-pa-london-heathrow-1.14920829>

⁷ Faktisk.no: [I Norge flys det omtrent fire ganger mer innenriks enn i Sverige](#), 2018.

⁸ Wikipedia-artikkel: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_busiest_passenger_air_routes#Europe